

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 21

Congresul Ligii culturale.

Capitala Moldovei a găzduit pe vre-o 3 zile pe membrii congresului »Ligei Culturale« din România.

Nu am primit încă știri amănunțite și complete despre mersul desbaterilor congresului. Totuși putem constata din depăr-tare chiar că după o lungă lincezire, dure-roasă pentru toți românii, »Liga Culturală« a înviat din nou și se află nu la sfârșitul existenței sale, cum se părea încă acum vre-un an-doi, ci la începutul unei noi epoce de înflorire și avânt.

Schimbarea aceasta nu-i întâmplătoare. Avântul, regenerarea unei instituții, cum e și Liga nu se poate face fără o regenerare a sufletelor și inimilor cari o susțin și o alcătuiesc. Nu este o întâmplare că avântul Ligei Culturale coincide cu noul curent naționalist din România. Curentul acesta a cucerit și membrii Ligei, a cucerit Liga însăși și în frunte cu creatorul lui, d. Nicolae Iorga a întipărit noii activități a Ligei pecetia gândirii și îndrumării sale.

Nu voim să spunem că activitatea vechii Ligei culturale, de acum 10—15 ani ar fi fost greșită și condamabilă. Nu, dar Liga culturală avea atunci un caracter mai mult *politic* și în acele timpuri de adânci și puternice frământări politice ale »Memorandului«, când sufletul unui popor întreg se unea și se contopea peste granițele politice într'o

singură năzuință, într'o singură svâcnitură de luptă pentru idealul național, »Liga Culturală« intrupa și hrănea aspirațiile noastre și lupta pentru ele.

Azi Liga își pricepe menirea altfel. Mai presus de succesele de o zi ale politice, pe cari totuși nu le desprețuiește, ea și-a pus drept țintă realizarea izbânzii celei mai mari, răspândirea și întărirea culturii naționale. Aceasta este izbânda cea mai adâncă și mai trainică pe care o societate, o instituție, o mișcare o poate dori, căci ea nu hotărăște numai *faptele* oamenilor, ci cuce-rește însuși *izvorul* acelor fapte, *sufletele*, *conștiința* unui neam întreg.

Când Liga va fi ajuns se răspândească pretutindeni, în lăuntrul ca și în afară de hotarele țării românești cultura națională, atunci se va fi realizat în acelaș timp și cel mai mare succes *politic* ce își poate pune, ea va fi unit atunci sufletele românești de pretutindeni în aceeaș gândire, aceeaș simțire și aceeaș conștiință românească, unitară și în veci nedespărțită de nici o forță fizică de pe această lume. Căci cultura națională cea adevărată naște în chip necesar conștiința naționalității, dragostea și mândria ei și deci dorința de-a o păstra, apăra și întări și pe cale politică.

Este dar greșit a se crede că prin noua ei îndrumare, Liga Culturală a devenit ne-credincioasă sie-și, că ea a părăsit cultivarea idealului național. Nu, ea nu l-a părăsit.

Ațiunea ei a devenit mai puțin sgomotoasă ce-i drept, dar mai intensivă și mai adâncă și brazdele trase de munca ei pașnică merg mai afund, răscolind țărina rodnică a sufletelor din cari va răsări rodul mai bogat și mai adânc, puterea care pregătește izbânda viitoarelor războaie.

Știrile cele dintâiu ce primim despre desbaterile congresului confirmă nădejdea asta. Congresul a hotărât, după propunerea secretarului, publicarea unei cărți de cetire românești, care se fie »o enciclopedie culeasă din materialul științific și literar ce-l avem«, un fel de catechism al celor dintâiu elemente de cultură națională. Și spre a asigura răspândirea lui și în țara noastră, aici unde avem mai multă trebuință de el, cartea se va tipări în Ungaria preîntîmpinând oprirea lui prin autoritățile noastre. Nu ne îndoim că redactată bine și cu îngrijire cartea asta va fi de mare folos cultural dar și politic pentru noi.

Să recapitulăm deci. Liga Culturală nu a murit, ci a înviat și va urma să lucreze cu spor mai mare și mai adevărat pentru întruparea idealului național general româ-nesc pe care-l cuprinde,

Urăm din toată inima noastră muncă rodnică, viitor puternic și izbândă deplină Ligei Culturale, în noua ei fază de muncă națională.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Edmondo De Amicis.

I N I M A.

După boală.

Joi, 20 Aprilie.

Cine ar fi zis, că după plimbarea aceia atât de frumoasă ce am făcut cu tata, n'o să mai văd timp de zece zile nici câmpia, nici cerul? Am fost foarte rău bolnav. Am auzit pe mama plângând, am văzut pe tata galben la față cum se uita lung la mine, am auzit pe sora mea Silvia și pe fratele meu cum vorbeau în șoapte, și-mi aduc aminte de doctorul cel cu ochelari, care venea mereu lângă patul meu și-mi vorbea iar eu nu înțelegeam nimic. Adevărat că am dat ochi cu moartea! Biata mama! Vre-o trei patru zile nici nu știu cum au trecut: par'că au fost un vis încurcat. Mi-se pare că am văzut lângă patul meu pe profesoara mea de întâia, cum își năbușă tusa în batistă; îmi aduc aminte ca prin vis că profesorul meu s'a plecat peste patul meu și m'a sărutat, ba chiar mi se pare că m'a înje-pat cu barba; și ca printr'un fum am văzut ca-pul roșu al lui Crossi, părul bălai a lui Derossi, pa calabresul îmbrăcat în negru și pe Garrone care mi-a adus o mandarină cu frunze și a ple-cat numaidecât pentru că mama lui este bol-navă. Pe urmă, m'am deșteptat ca dintr'un somn greu, și am priceput că-mi era mai bine pentru că tata și mama își surădeau iar Silvia cânta.

Oh, ce vis urât a fost! Pe urmă, mă simțeam tot mai bine pe fie care zi.

A venit »ziarul« care m'a făcut pentru prima-dată să riz, făcând »ca iepurile«, și cum face de bine acum, de când a fost bolnav și i-s'a mai lungit puțin fața.

A venit Coretti; a venit Garoffi care mi-a dă-ruit două bilete dela noua loterie ce a făcut »un briceag cu cinci limbi«.

Ieri, pe când dormeam, a venit Precossi, și fără să mă deștepte, și-a pus obrazul pe mâna mea. Când m'am deșteptat, am văzut o pată neagră pe cămașă, făcută de obrazul lui, căci venea dela fierăria tatălui său, și ce bucurie mi-a făcut văzând-o!

Cum au înverzit copacii în zilele acestea! Și zău dacă nu-mi este năcaz pe băieții care-i văd dela fereastră, când mă duce tata, cum aleargă la școală cu cărțile în mână! Dar în curând o să mă duc iar și eu. Ard de nerăbdare să văd copiii, să-mi văd banca, grădina, străzile; să știu ce s'a întâmplat în lipsa mea; să mă pui iar să învăț și să scriu, căci îmi pare un an de când n'am mai pus mâna pe carte.

Biata mamă, cum a slăbit și cum s'a îngăl-benit!

Bietul tată, cât pare de ostenit!

Și tovarășii mei, cum umblau în vârful dege-telor când veneau să mă vază și să mă sărute pe frunte! Mă apucă tristețea când mă gândesc că într'o zi o să ne despărțim.

Cu Derossi, și cu alți câțiva poate o să mai învățăm împreună, dar cu ceilalți? Când vom isprăvi a patra, adio, n'o să ne mai vedem nici odată, n'o să-i mai văd lângă patul meu când

voi fi bolnav; Garrone, Precossi, Coretti, băieții buni și colegi dragi, n'o să-i mai văd niciodată!

Prietenii lucrători.

Joi, 20 Aprilie.

Pentru ce zici, Enrico, *niciodată*? Va fi, cum vei vrea tu. Tu, dupăce vei isprăvi clasa a patra o să urmezi la gimnaziu, iar ei o să se facă lucră-tori, dar poate o să stați în acelaș oraș. Dacă este așa, pentru ce zici că n'o să vă mai vedeți niciodată? Când tu o să fi în liceu sau în uni-versitate o să te duci să-i vezi, în prăvăliile lor sau în atelierile lor și ce bine o să-ți pară când te vei întâlni cu tova-ășii tăi de copilărie, — oa-meni — la lucru! S'ar putea ca tu să nu te duci să vezi pe Coretti și pe Precossi, ori unde ar fi ei? O să te duci la ei, o să stai ceasuri întregi cu ei, și o să vezi, învățând la școala vieții și a lumii, câte lucruri o să înveți dela ei, cum n'o să poți să înveți dela nimeni, și despre mește-sugurile lor, și despre viața lor, și despre țara ta. Și nu uita că dacă tu pierzi prietenia acestora, cu greu îți vei mai putea face, în viitor, alte prietenii, alți prieteni cari să nu fie din aceeaș clasă socială cu tine.

Atunci o să trăiești mereu între aceeaș oameni, ca unul care nu se duce decât în aceeaș casă, sau ca un student care nu citește decât aceeaș carte. Puneți în gând să-ți păstrezi mereu prie-tenii, chiar după ce te vei despărți de ei și să îți mereu la ei, pentru că sunt băieți buni și pentru că sunt fii de lucrători. Dacă te gândești nițel, vei vedea că în lume, oamenii din clasa superioară sunt ca ofițerii din armată, iar lucră-

Clubul național parlamentar se va întruni mâine Joi 3 Iunie în Budapesta spre a delibera asupra situației politice.

Vilegiatura monarhului. Maiestatea Sa monarhul, după cum se anunță, din sursă competentă, nu va petrece vara la castelul din Lainz, cum se știa, ci va rămâne în Schönbrunn până la întâi Iunie, când va pleca la Ischl.

Francisc Ferdinand la Curtea de Argeș. »Minerva« scrie că A. S. I. Archiducele Ferdinand al Austriei, însoțit de 14 persoane va vizita Curtea de Argeș și regiunea terenurilor petrolifere din Prahova. Nu se știe însă dacă A. S. I. Archiducele va vizita sau nu Capitala.

Organizarea politică a românilor bucovineni. Vineri în 4 Iunie în Cernăuți se va întruni comitetul național românesc din Bucovina. Punctul cel mai însemnat dela ordinea de zi va fi organizarea națională a românilor bucovineni. Până acuma românii din Bucovina nu au avut o organizație definitivă ci numai provizorie și va trebui să fie așezată pe temelii nouă și mai trainice. Comitetul național va discuta chestiunea asta în mod amănunțit. Dorim fraților din Bucovina muncă rodnică și armonică spre a pregăti izbânda românismului de acolo.

D-na Ana Vlad în temniță. Cu ziua de ieri d-na Anuța Vlad a intrat în pușcăriă Vațului. În temnița asta se mai află actualmente mai mulți ațâțători slovaci și socialiști, între ei deputatul slovac Juriga, închis pe doi ani de zile. Dorim d-nei Vlad să se întoarcă sănătoasă.

Noul ambasador rus la curtea din Viena. Ministerul de externe austro-ungar a comunicat guvernului rus că dorește numirea contelui von der Pahlen ca ambasador la curtea din Viena, în locul prințului Urussov, actualul ambasador rus. Guvernul rus a primit propunerea asta și va numi pe contele von der Pahlen dela care se așteaptă o muncă de împăciuire între Austria și Rusia.

D. Șerban confirmă știrea că a vorbit pentru banca ungară. D. Nicolae Șerban adresează »Gazetei Trans.« un fel de întimpinare pentru corespondența pe care am publicat-o și noi asupra ședinței adunării comitatului Făgăraș.

Din toată declarația sa reiese însă un singur lucru pozitiv: confirmarea știrii despre propunerea ce a făcut-o deputatul naționalist al Arpașului pen ru banca națională ungară. După toate acestea nu mai rămâne nici o îndoială că clubul național are datoria de a scoate din rândul membrilor săi pe deputatul Șerban, vinovat de o atitudine nedisciplinată și veșnic îndoielnică și oportunistă.

O datorie. În mai multe rânduri ne-am exprimat și noi mirarea, că în timpul crizei actuale, când e vorba de viitorul tuturor popoarelor din țara asta, de nicăiri nu se aude un glas, care se formuleze și dorințele românilor. Era o datorie, care se impunea fruntașilor noștri să se rostiască și ei, așa ca să fie auziți. Pentru aceasta noi propuneam de mult o mare adunare națională. Iată acum ce scrie, cu privire la asta, Țara »Noastră« din Sibiu:

»Politica partidului naționalităților față de actuala criză de guvern a fost o politică expectativă. Fără a constitui o forță numerică în parlament, partidul nostru nici nu a fost consultat asupra crizei, la nici unul din locurile preînalte. Cei ce conduc firele după culise au știut să înlăture orice contact cu elementele nemaghiare.

Credem însă că nu a fost tot așa de nimerit a primi situația creată și a privi cu indiferență la desfășurarea evenimentelor. Partidul naționalităților putea, în afară de presă, prin un congres, sau prin cuvântări către alegători, să-și expună credințele în cele actuale.

Dar, poate, nu e târziu. S'ar putea găsi și acum un mijloc oarecare de a face să străbată până sus ce cred reprezentanții naționalităților asupra viitorului apropiat. Cel puțin un manifest iscălit de toți cei solidari, ar trebui comunicat presei interne și celei străine. Cel puțin un protest energetic în contra pretențiilor kossuthiste ar fi la locul lui, pentru a se exprima adâncă noastră nemulțămire față cu astfel de guverne.

Clubul naționalităților are deci cuvântul și în vremuri atât de tulburi, datoria lui este să vorbească.

Congresul Ligei Culturale la Iași.

Duminecă s'a deschis în Iași cel de al doilea congres al Ligei Culturale. În acest scop la orele 8 și jumătate cu trenul de București au sosit în localitate delegațiunile secțiunilor Ligei din întreaga țară. Pe peronul gării se aflau membrii Ligei culturale, secțiunea Iași în frunte cu d. profesor Dr. Manicatide, membrii societăților studențești, precum și cei ai tuturor societăților de bine-facere.

În momentul când trenul a intrat în gară muzica militară a batalionului 4 de vânători a intonat marșul »Deșteaptă-te române«, iar mulțimea izbucnește în urale entuziaste, cari durează câteva minute. În urmă se formează un impozant cortegu în frunte cu muzica militară, care străbate bulevardul Ferdinand și strada Arcu, până în piața Unirea, unde oaspeții străini se despart dându-și întâlnire la orele 10 a. m. în sala Teatrului Național.

Deschiderea congresului.

La ora indicată sala »Teatrului Național« scrie »Viitorul« din care luăm acestea rânduri, era înțesată de un număr public.

Pe scenă iau loc delegații secțiunilor Ligei din țară.

D. Sava Șomănescu, președintele secțiunii centrale a Ligei Culturale, luând cuvântul declară că Liga Culturală deschide astăzi cu bucurie cel de al doilea congres al ei în vechea capitală a Moldovei. Inima noastră ne-a mănât — zice d-sa — să venim aici, căci aci găsim câmp prielnic pentru încolțirea sămânței sănătoase ce aruncăm, aci găsim tradițiuni istorice cari ne încălzesc și ne călăuzesc în lupta mare și sfântă ce întreprindem. Aici o mână de moldoveni în frunte cu glorioșii lor domni au ținut piept invaziei barbarilor și au știut să reziste celui mai glorios sultan, Mohamed al II-lea. Am venit aici să vedem pe nepoți și strănepoții mândrilor plăieși moldoveni și dacă o soartă vitrăgă ne-a făcut să ne abatem dela rostul vechilor doctrine și am neglijat un moment întreținerea relațiunilor culturale cu frații de dincolo de hotare, a sosit momentul să ne redeșteptăm.

Dacă în ogoarele noastre au crescut măracini, iar în grădinile noastre au crescut spini, am ve-

torii sunt ca soldații, și cum în armată soldații nu sunt mai puțin nobili decât ofițerii, tot astfel și lucrătorii, căci este munca iar nu câștigul care face pe om nobil; iar dacă ar fi să fim drepti, soldatul, lucrătorul are mai mult merit, căci el, din munca lui, are partea cea mai mică. Deci iubește și respectează pe tovarășii tăi cari sunt copiii lucrătorilor; cinstește în ei oboselile și sacrificiile părinților lor; nu ținea în seamă deosebirea de bogăție și de clasă, la care țin numai persoanele de nimic; gândește-te că sângele care a curs pentru a ne face patria noastră, a fost aproape tot sânge din vinele lucrătorilor, și muncitorilor; iubește pe Garrone, iubește pe Precosi, iubește pe Coretti, iubește pe »Zidar« căci toți, în piepturile lor de mici lucrători au inimi de principii, și jură-ți, Enrico, că chiar dacă o veni vre-o schimbare de soartă, să nu uiți niciodată aceste prietenii sfinte. Jură-ți, că dacă peste patru-zeci de ani, trecând prin vr'o gară vei recunoaște sub hainele de mașinist pe Garrone negru de cărbune... dar nu, nu este nevoie să juri: sunt sigur că vei sări pe mașină și-l vei lua de gât cu amândouă brațele, chiar dacă ai fi tu senator al regatului.

Tatăl tău.

Mama lui Garrone.

Sâmbătă, 29 Aprilie.

D'abea întors la școală, am și avut o veste proastă. De mai multe zile Garrone nu venea la școală pentru că mama lui era bolnavă; Sâmbătă seara a murit. Ieri dimineață, profesorul ne-a zis, îndată ce a intrat în clasă:

— Lui bietul Garrone i-s'a întâmplat cea mai mare nenorocire ce poate lovi pe un copil. I-a murit mama. Mâine o să vie la școală. Copii, vă rog să respectați marea durere care-i sfîșie sufletul. Când va intra în clasă salutați-l cu dragoste dar serioși: Să nu râdeți, nici să nu glumiți cu el.

Azi dimineață, în urma tuturor, intră bietul Garrone. Când l'am văzut, mi-se strânse inima: era ofilit la față, cu ochii roșii, și d'abea se ținea pe picioare, par'că atunci se sculase după boală. Aproape să nu-l mai cunosc. Era îmbrăcat în negru. Nimeni nu sufla și toți ne uitaram la el. Când a intrat și a văzut școala unde mama lui venise aproape în fiecare zi ca să-l ia acasă, când a văzut banca pe care mama sa, în zilele de examen, se plecase de atâteaori ca să-l îmbărbăteze și în care el de atâteaori s'a

gândit la dansa, nerăbdător de a ieși din școală și să-i alerge în cale, a izbucnit într'un hohot de plâns.

Profesorul îl luă lângă dansul, îl strinse la piept și-i zise:

Plângi, plângi dragul meu, dar îmbărbătează-te. Mama ta nu mai este aici cu tine, dar te vede, te iubește mereu și mereu este lângă tine. Într'una din zile o s'o vezi, pentru că și tu, ca și dansa, ești un suflet bun și cinstit. Îmbărbătează-te.

Apoi profesorul îl duse la loc, lângă mine. Eu nu îndrăsnam să mă uit la el.

Garrone își puse pe bancă caietele și cărțile pe cari nu le mai deschisese de atâtea zile și când a deschis cartea de cetire și a văzut o ilustrație cu o mamă care-și ține copilul de mână, l'a podidit iar plânsul și-și lăsă capul pe mână. Profesorul ne făcu semn să-l lăsăm în pace, și începu lecția. Eu aș fi vrut să-i spuie vr'o vorbă dar nu știam ce să-i spuie: i-am pus o mână pe braț și i-am zis la ureche:

— Nu plânge Garrone.

Garrone nu răspunse, și fără să ridice capul după bancă, își puse mâna lui peste a mea.

La ieșire nimeni nu vorbi cu el, toți treceau pe lângă el respectuoși și tăcuți.

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, »Petrol«** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. — După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor,

Pistoni, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățante a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 120 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la **„Vulturul negru“** a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

nit să curățim grădina de spini și ogoarele de măracini. Avem aci o tinerime inteligentă, avem bărbați învățați, avem o universitate, un cler conștient de misiunea lui și mai ales un mitropolit care face cinste țării. Avem deci un corp sănătos pe care parazitul nu-l poate sdrobi (Apl. furtunoase). Să sperăm deci că va sosi ziua când românii de peste hotare să ridice glasul către Dumnezeu și să mulțamească acelor cari au contribuit la luminarea minții lor.

D. Dr. *Manicatide* salută în numele secțiunii Iași a Ligei pe delegații secțiunilor din țară și spune că comitetul central a avut o fericită înfrățire când a ales tocmai Iașul pentru ținerea congresului, pentru că trecutul cultural, mulțimea monumentelor și amintirile istorice ale Iașilor fac din acest nobil oraș locașul de unde trebuie să pornească toate îmbărbătările, toate năzuințele, spre un ideal mai mult.

A fost un trecut de mărire a neamului când Iașii luminau departe spre întinderile locuite de români. A urmat apoi o scădere adânc înscrisă pe ruini e vechilor monumente. Neamul nostru însă, cu sforțări uriașe se ridică din cenușa trecutului, se redesteaptă și are nevoie de o îndrumare nouă. Idealul care ne adună pe toți la olaltă fără deosebire, nu poate fi decât unitatea în cultura întregului popor românesc din lăuntrul și în afara granițelor regatului. Termină urind bună venire oaspeților din țară.

D. N. *Iorga* propune să se trimită următoarea telegramă de omaj M. S. regelui:

»Cel dintâiu omaj al unei societăți care urmărește ideale românești prin cultură, trebuie să se îndrepte către regele românesc.

»Liga Culturală adunată în congres afirmă prin această telegramă omagială încă odată, nedespărțita legătură dintre neam, care-și află unitatea sufletească, și dinastie care primește și sprințuiește idealul.

Activitatea pe anul expirat

D. *Iorga* dă apoi citire raportului de activitatea Ligei Culturale pe anul expirat. Se procedează apoi la constituirea biroului congresului și sunt aclamați d-nii: Sava Șomănescu, Dr. *Manicatide*, general *Petroni*, *Ciuciu* (Galați) și *Munteanu* (Râmnic).

D. *Tacu* delegatul cenzorilor Ligei dă citire raportului de gestiunea financiară a Ligei.

D. Dr. *Drăghiescu* (Craiova) într-o entuziastă cuvântare relevă patriotismul românilor de pe peste hotare și amintește de cazul d-nei Ana Vlad.

D. *Graur* (Focșani) mulțumește pentru primirea călduroasă făcută de ieșani Ligei și aduce omagii comitetului central pentru activitatea desfășurată.

D. *Luca* (Slănic) propune o moțiune ca comitetul central să se adreseze tuturor persoanelor marcante din orașele țării, pentru ca în toate centrele principale să se înființeze secțiuni de ale Ligei.

D. *Maier Ianculescu* (București) propune ca femeile românce cari vor voi să se înscrie în Ligă să plătească cotizația numai pe jumătate.

De asemeni propune înființarea unui șef de cancelarie la sediul Ligei centrale.

D. *Iorga* răspunzând d-lui maior *Ianculescu* spune că propunerea de-a se înființa un șef de cancelarie s'a discutat mai dinainte și a fost aprobată.

De asemeni d. *Iorga*, mai comunică adunării că s'a decis editarea unei cărți de citire românească cuprinzând în ea bucăți literare și științifice.

D. *Ciuciu* (Galați) vorbește în acelaș senz.

D-na *Smara* propune înființarea unui muzeu de redesteptare națională, în care să se expună lucrările de valoare, precum și chipurile bărbaților mari ai neamului.

D. *Bogdan-Duica* într-o frumoasă cuvântare își exprimă speranța că soarta românilor de peste hotare se va îmbunătăți grație activității desfășurate de Liga Culturală. Face propunerea ca, cartea românească să se tipărească în Ardeal, căci alt-fel n'ar fi posibilă trecerea ei peste graniță. De asemenea d-sa propune să se facă două rapoarte anuale, unul asupra activității Ligei și altul asupra situației politice din punct de vedere cultural și care să se tipărească într-o limbă comună Europei.

D. *Iorga*, răspunde că în ceiace privește cartea românească, ea va fi o enciclopedie culeasă din materialul științific și literar ce l'avem. Își exprimă de asemeni părerea că această carte ar fi meritată să se tipărească în Ardeal.

D. *I. Scurtu*, (București). Discutând chestiunea editării cărții românești spune că ea trebuie să fie o carte de cultură a conștiinței solidarizării neamului și va avea de scop pregătirea românilor maturi, cari dacă nu sunt conducători politici, pot fi conducătorii ideilor frumoase.

D. *Munteanu* (Râmnic). Propune ca viitorul congres să se țină la Ploiești.

D. *Sava Șomănescu*, spune că congresul este hotărât pentru Craiova, dar dacă reprezentantul Craiovei cedează, se poate ține la Ploiești.

D. Dr. *Drăghiescu* (Craiova), declară că cedează și adunarea hotărăște în unanimitate ca viitorul congres să aibă loc la Ploiești.

Serbarea de după amiază.

Sedința s'a ridicat la orele 1 jum., după care congresiștii s'au dus în sala Bragadiru unde au luat dejunul comun. După amiază la orele 3 a avut loc în sala Teatrului Național o producție muzicală, iar seara la orele 9 o reprezentare în onoarea congresiștilor. S'a jucat »Prințesa dela Rimini« de către societarii Teatrului Național.

Situația politică.

În numărul nostru de ieri am amintit, că M. Sale i-s'a fost înaintat un memorandum în care se cuprinde programul de guvernare al partidului independist. Fiindcă știrea asta îl prezenta pe Kossuth, împreună cu tovarășii lui, într-o lumină ciudată, oficioasele și semi-oficioasele s'au grăbit s-o desmintă. Acum se dovedește însă, că există un astfel de memorandum, mai mult chiar, că și ministrul Kossuth are cunoștință de el, cu toate desmintirile pe cari le da ieri prin oficiosul »M. T.«

În »Pester Lloyd« de astăzi apare o scrisoare a cunoscutului mijlocitor Méray-Horváth Károly, în care se arată întregul adevăr. Méray-Horváth, declară, că memorandumul i-s'a datorește lui. El l-a înaintat M. Sale și, în același timp, lui Kossuth. Iar ca să se încunjure orice mistificație, Méray-Horváth își publică memorandumul în întregime.

Credem, că nu trebuie să i mai facem nici un alt comentariu acestei scrisori senzaționale.

O altă surprindere. Un ziar din capitală scrie, că între primul ministru Wekerle și între ministrul Kossuth s'ar fi ivit neînțelegeri grave, cari nu se mai pot înlătura. Dacă și știrea asta se va dovedi adevărată, ne putem aștepta la o complicație a crizei și la o zăpăcială fără pereche a vieții politice ungurești.

Mama mă aștepta și eu dădui fuga spre dânsa ca s'o sărut, dar mama mă opri cu mâna și se uită la Garrone. Eu n'am înțeles de ce mama m'a oprit; văzui pe Garrone mai la o parte cum se uita la mine, cu niște ochi plini de o tristețe de nespun, parcă ar fi vrut să zică: — Tu săruți pe mama ta, tu ai mamă, iar eu n'am, a mea a murit.

Atunci am priceput pentru ce mama nu m'a lăsat s'o sărut și am ieșit din școală, ținându-o de mână.

Giuseppe Mazzini.

Sâmbătă, 29 Aprilie.

Și azi dimineață Garrone a venit la școală galben la față și cu ochii umflați de plâns. Noi îi pusesem pe bancă mai multe daruri, ca să-l mângăiem, dar el d'abea că s'a uitat la ele.

Profesorul, ca să-l însuflețească, a adus o carte de citit; dar mai întâi ne-a spus că mâine, la unu după prânz să ne ducem cu toții la primărie ca să se dea medalia de »Valoare civilă« unui băiat care a scăpat pe un băiat din râul Po și că Luni, în loc de povestea din fiecare lună, o să ne dicteze descrierea sârbătoarei aceștia. Pe urmă, întorcându-se spre Garrone care sta cu capul în jos, îi zise:

— Garrone, încearcă-te să scrii și tu ce dictează eu:

Toți apucărăm condeiele. Profesorul dictă:

»Giuseppe Mazzini s'a născut la Genova la 1805 și a murit la Pisa la 1872. Patriot inimos, mare scriitor, inspirator și cel dintâi apostol al revoluției italiene, Mazzini, pentru dragostea de țară, a trăit pat-uzeci de ani sărac, exilat, prigonit, păstrându-și mereu ideile și părerile sale. Giuseppe Mazzini, care idolatra pe mama sa, dela care a moștenit toate calitățile nobilului s'au suflet, astfel scria unui prieten, ca să-l mângăie de marea nenorocire care-l izbise: »Amice, tu n'o să mai vezi niciodată pe mama ta pe lumea aceasta. Este teribil, dar adevărat. Nu vreau să viu să te văd, pentru că durerea ta este una din acele dureri pe care trebuie s'o suferi și s'o învingi singur. Înțelegi ce vreau să zic cu vorbele acestea: *trebuie să învingi durerea?* — Să învingi ceace în durere nu este sfânt și nu este curat, ceace, în loc să înalte sufletul îl slăbește și-l doboară. Dar cealaltă parte a durerii, aceea care înalță sufletul, partea cea nobilă, aceea trebuie să rămâie în tine și să nu te lase niciodată. Pe pământ, nimic nu poate înlocui pe mama. Atât în durerile cât și în bucuriile ce-ți le va mai da viața, tu nu o vei uita niciodată. Însă tu trebuie să-ți aduci aminte de dânsa, s'o iubești, să plângi moartea sa într'un mod demn de dânsa.

Ascultă-mă prietene. Moartea nu există, moartea nu este, căci nu o putem înțelege. Viața este viață și-și urmează legile vieții: progresul. Ieri, tu aveai o mamă pe pământ; azi, ai un înger în cer. Tot ce este bun supraviețuiește vieții pământului. Tot astfel și dragostea mamei tale. Azi, dânsa te iubește mai mult ca oricând și în fața sa, tu, azi mai mult ca oricând ești răspunzător de faptele tale. Depinde dela tine, de faptele tale, ca să te mai întâlnești cu dânsa, ca s'o mai vezi într'altă lume. Pentru dragostea și respectul pentru mama ta, tu trebuie să te faci mai bun de cum ai fost până acum, să poți să te bucuri de tine. De azi înainte, la fiecare faptă a ta, trebuie să-ți zici: — I-o plăcea mamei? — Cu moartea sa, tu ți-ai făcut un înger care te apără și căruia trebuie să i spui tot ce faci. Fii tare și bun; fii tare în durerea de rând; fii liniștit în chinurile mari, căci așa voiește dânsa.

— Garrone! — zise profesorul când isprăvi de dictat; — *fii tare și liniștit, căci așa voiește dânsa. Ai înțeles?*

Garrone făcu semn din cap că a înțeles, iar lacrimi groase și dese îi curgeau pe mâni, pe caiet, pe bancă. Trad. de P. Robescu.

Iosef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment.

Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, bariere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

Scrisoarea lui Méray-Horváth Károly.

Méray-Horváth Károly adresează ziarului »Pester Lloyd« următoarea scrisoare:

Față de știrile tendențioase și de combinațiile false, țin să constat, că am propus M. Sale și partidului independist următorul plan de rezolvire a crizei:

1. Coroana apreciază nizuințele loiale ale partidului independist de a inaugura o politică economică, care să acopere și interesele dinastiei, și de ași forma o majoritate, care să poată lua frânele puterii — de aceea așteaptă dela acest partid ca să pregătească un program serios de acțiune și să-l înainteze spre aprobare Coroanei, dar numai atunci, când majoritatea independistă a camerei, conform votului universal, va reprezenta și majoritatea alegătorilor din țară.

2. În timpul, până se va aduce reforma electorală, să se formeze un cabinet de tranziție, a cărui singură și urgentă datorie să fie de a se îngriji de acoperirea cheltuielilor statului, de a aduce legea votului universal și de a orându-i alegeri noi pe baza acestei legi. Intrucât guvernul de tranziție va fi nevoit să ia și alte dispoziții, acestea vor avea numai un caracter provizoriu.

3. Membrii cabinetului de tranziție se vor lua din sânul partidului kossuthist, și numai trei miniștri vor fi numiți de M. Sa dintre bărbaiții politici, cari nu fac parte din nici un partid. Intre aceștia se numără ministrul de interne și de finanțe. Mai departe, toți secretarii de stat vor fi kossuthiști. Prefecții vor fi propuși de ministrul de interne și vor fi întăriți, cu majoritatea voturilor, în consiliul de miniștri.

4. Referitor la persoana primului ministru se va cere și învoirea partidului kossuthist.

La exemplarele, pe cari le-am trimis șefilor independiști, eu am adăugat și unele condițiuni, și anume: fiindcă planul acesta este proprietatea mea exclusivă, acela care se va solidariza cu el, rămâne obligat față de mine și-și dă cuvântul că nu se vor mai întâmpla abateri, cum s-a întâmplat în 1906. *Modus procedendi* va fi, că dacă se vor ivi greutăți cu privire la persoana primului ministru, rezolvirea acestei chestiuni să rămână la urmă.

Memorandul acesta i-l-am propus spre aprobare atât M. Sale cât și partidului independist. Și dacă astăzi se vorbește de un memorandum, numai de acesta poate să fie vorba.

Méray-Horváth Károly.

Audiențele.

Câteva zile nu va fi nici o audiență. Primul ministru Wekerle, care și de astădată va fi cel dintâi primit de M. Sa, numai Vineri seara va pleca la Viena. Kossuth și Andrassy vor fi primiți în audiență numai la începutul săptămânii viitoare.

Înainte de a pleca la Viena, miniștrii se vor întruni mâine la o conferință.

Wekerle și Kossuth.

Un ziar din capitală scrie: În timpul din urmă criza politică e și mai aspră și mai complicată. Cauza este, că între Wekerle și Kossuth s'au ivit neînțelegeri, cari vor duce la o desbinare. Până acum și Kossuth era de părerea să se încerce o rezolvire a crizei cu ajutorul coaliției. Dar acum și el înclină spre fracțiunea autonomiștilor și cere puterea exclusiv pentru partidul independist.

După cum suntem informați, cel mai serios plan pentru rezolvirea crizei se razimă tot pe coaliție, care ar avea misiunea să îndeplinească pactul, să părăsiască chestia băncii și să facă reforma electorală. Acesta este planul original al lui Wekerle, aprobat și de M. Sa.

La începutul săptămânii viitoare, criza va trebui să ia cu tot prețul o altă întorsătură. Se zvoneste, că dacă audiența lui Kossuth nu va

avea nici un rezultat, Justh Gyula e hotărât să convoace camera, și să provoace hotărâri însemnate, în urma cărora conflictul dintre coroană și unguri va izbucni cu toată puterea.

Congresul săcuiesc contra bisericii naționale românești.

Ieri, Marți, s'a ținut congresul societăților săcuiești în Dobrișin. Au participat vre-o 200 de congresiști. Autoritățile le-au făcut o primire frumoasă iar ministrul comerțului d. Kossuth a trimis pe un reprezentant al său, d. Micsek Endre. Intre scopurile congreselor este și acela de a maghiariza pe românii de pe teritoriul comitatelor săcuiești. Pentru acest scop congresele au cerut totdeauna înființarea unei biserici greco-catolice și a uneia ortodoxe ungurești spre a primi pe »ungurii« ortodoxi și uniți în sânul lor.

Românii gr. catolici și ortodoxi locuitori între săcui au pierdut în parte limba și portul, maghiarizându-se în limbă prin influența covârșitoare a mediului săcuiesc. Totuși ei păstrează conștiința lor națională românească și impulsul lor ca mijloc de-a cultiva sentimentul național era biserica. Scopul guvernului este de a rupe și această din urmă legătură ce-i unește cu neamul lor și a face să se piardă cu acest chip conștiința lor românească, maghiarizându-i cu desăvârșire.

Despre acest scop a vorbit la congres, deputatul săcui Dr. Ferenczy Géza. Iată concluziile și moțiunea ce a propus el congresului:

1. Congresul decretează că chestia organizării bisericii ortodoxe ungurești și a bisericii greco-catolice ungurești, fiind interesați un număr de peste 30—40 de mii de săcui, sunt chestiuni săcuiești și pentru salvarea și întărirea (?) ungarilor din Ardeal realizarea lor trebuie ajutată și grăbită cu toate puterile.

2. Până la realizarea lor, chestia asta va rămâne o chestie deschisă tuturor discuțiilor și va lucra pentru ele în contactul social, prin ziare, municipii, prin legiuirea țării și va trimite guvernului, municipiilor și camerelor câte o adresă în acest sens.

3. Așteaptă dela fiecare săcui și îl îndatorează a conlucra cu toate puterile în contactul personal, cu căldura dragostei frățești la trezirea și păstrarea conștiinței ungurești (!) în fiecare săcui unit sau ortodox, lucrând cu entuziasm și neobosire.

4. Declază că-i de dorit ca creșterea copiilor săcui uniți și ortodoxi să se facă în mod exclusiv în școli ungurești și pe cât se poate deosebit de aceiaș lege și ca educația lor să fie ajutată prin fonduri și burse.

Moțiunea aceasta, care a fost adoptată, dovedește că societățile săcuiești sunt hotărâte a duce o luptă energetică și neobosită pentru înființarea bisericilor ortodoxă și unită ungurești. Este o nouă și mare primejdie ce se ridică pentru noi. Căci scopul bisericii ungurești va fi de a maghiariza întâi pe românii din Săcuime, dar cu încetul se va trece și la ceilalți români. Noua biserică va lucra în mod paralel cu acțiunea de sdrobire a bisericii noastre din lăuntru ei, ale cărei simptome dureroase și revoltătoare le vedem azi înainte-ne și pe cari am avut prilejul a-le desvâli în parte și noi.

O frumoasă serbare populară în România.

Luni a avut loc o mare și frumoasă serbare în comuna Ciurea, de lângă Iași. Solemnitatea a fost îndoită, căci s'a sfințit biserica clădită prin subscripția locuitorilor satului, și s'a inaugurat un monument în amintirea eroilor din această comună căzuți în războiul pentru independență. A avut loc și o serbare câmpenească la care și-au petrecut țărani și domni la un loc, în număr foarte mare de vre-o 5000 de persoane. Au azistat I. P. S. Sa mitropolitul Moldovei, d. Nicu Gane, primarul Iașului, d. Kernbach prefectul județului. Mitropolitul Pimen a sfințit biserica și a rostit o frumoasă predică. La monument au fost înșirate trupele din garnizoana Iașului, regimentul 7 călărași, 4 vânători și reg. 13 Ștefan cel Mare precum și școala fiilor de militari în frunte cu muzica militară. S'au rostit discursuri frumoase. Dintre acestea amintim pe a maiorului Petola, care a arătat importanța bisericii, a școlii și a armatei românești și a sfârșit astfel, adresându-se țăranilor:

»Frați țărani! Păstrați cu sfințenie această piatră care întrupează vitejia fraților noștri, pentru libertate și credință. Chemați satele vecine, opriți pe trecători, și spuneți-le că și din satul vostru au fost viteji care și-au dat viața la vreme de grea cumpănă; arătați tuturor această piatră și spuneți-le:

»Și noi suntem gata să urmăm pe acești viteji, iar voi mame aduceți copiii voștri aici și le povestiți și le cântați, biruințele eroilor din trecut, care au făcut fala țării românești, pentruca fii voștri să vă asculte cu ochii plini de lacrimi și la rândul lor să povestească frumoasa poveste a vitejilor căzuți pe câmpul de onoare.

După terminarea frumoasei și patriotice cuvântări au defilat în fața monumentului, în mijlocul entuziasmului general și în sunetul muzicelor toate trupele aflate acolo, școala militară, precum și toți veteranii. Serbarea desvâlirei monumentului s'a terminat la 12 jum., când toată lumea s'a îndreptat spre pădurea Ciurea, spre locul numit »doi meri« unde s'a luat masa, în mijlocul unei generale animații.

La orele două a început serbările în pădure. Echipele societății de gimnastică »Turnverein«, au făcut mai multe exerciții de gimnastică, după care au început jocurile de tir și alergările pe jos, sub conducerea dlui Tufli.

La orele trei s'a împărțit prin număroasa mulțime care a luat parte la serbări, exemplare dintr'o gazetă ocazională, redactată de mai mulți ziaristi ieșeni și consacrată exclusiv serbărilor din Ciurea.

A mai vorbit d. lt. colonel Renescu din partea veteranilor, arătând importanța regimentului 13, și aducând omagii eroilor căzuți.

D. Mihai Popovici, artist dela Teatrul Național, a recitat versuri ocazionale, datorite poetului Gordon.

Seria discursurilor a închis-o d. N. Iorga, care a rostit o înflăcărată cuvântare făcând în scurt istoricul războiului dela 1877—78 și îndemnând țărani la luptă pentru progresul neamului.

Răvașe din Craiova.

Olimpicele românești „Junimea“. — Crimă și falsificare.

— Dela corespondentul nostru. —

Craiova, 17 Mai 1909.

Poipoarele cu o cultură sănătoasă au dat o atenție deosebită educației fizice, al cărui rost devine, în timpurile noastre, când individul trebuie să se ridice cu o nesfârșită energie în lupta pentru trai. Până acum neglijată într'un chip vinovat, inițiativa privată a început, la noi, să-și facă datoria și după sbuciumări între viață și moarte a izbutit să se impună. În urmă, cu prilejul impuls dat de ministrul învățământului, reuniunile anuale de gimnastică sunt pe cale a desăvârși adevăratul lor rost.

Cetății noastre i-s'a făcut cinstea, pentru acest an, de a fi aleasă ca loc de reuniune.

Reuniunea și serbările ce se dau cu acest prilej — și despre cari se va vorbi în răvașul viitor — ne amintesc vechile serbări din Olimp

cari organizate într'un chip anumit, vor putea să aibă însemnătate în dezvoltarea noastră națională.

Incântătoarea lună a rozelor ce înfloresc, a adus cu sine și sporirea tavernelor... literare. Intre altele, una în cetatea banilor: »Junimea«. Directorul? Cum nu-l știți, încă? Apoi, faimosul mort-viu, dela 13 Martie, când cu drepturile limbei românești... Ei frate, d. Nicu Popilian.

Bun și consecvent băiat! De vreme ce luptase pentru drepturile limbei românești... cum era să lase viitorul literaturii »rumunești« pia sama lui alde Nora di pi »Duminică« și pi aluilalt »Sloim« di pi »Lira«? Era păcat! Și apoi nu-i tânăr, bani nu-i trebuie? Takist nu i? Strigă el, ce-i drept, pe toamnă, împotriva jidanilor; dar n'are a face una cu alta.

Dar poate vreți să știți și colaboratorii. Păi... alde Lax, Siff, Avram, Grün, Friedberg, Horeanu, Sghibartz, R'Emma, Goldfeld, Lisuck; toți puleți și puieți »încercați« și cu reputație stabilită la »Duminică și Lira«, pe a le căror producții »literații« — cu de-ai de ei — le apreciază întâi după iscălitură și în urmă după fond«.

Cu condiții de colaborare: *Ne abonații nu vor putea colabora!!!* Fugi dle d-aci, ești paradoxal. Când la alte tarabe se cumpară, la »Junimea« iei și haină, iei și banii. Idei fosile! Păcat.

Știrile și faptele senzaționale trebuie să lovite și dărimate cu furie, iar dacă publicul le cere, ori să nu se dea la iveală, ori să fie prezintate într'o umbră întunecoasă, care să inspire un desgust legitim cititorului. Pentru acest motiv s'a ignorat la aceasta rubrica orîșice crimă, iar dacă cetatea noastră e pasionată pentru o crimă odioasă și o falsificare îndrăznească le voi ignora iarăș.

Dar poate vor fi vrând unii amănunte în această privință și dacă publicul cere, trebuie să le execuți. Să le dăm, să nu le dăm? Hm!... Mai bine îi poftim la curtea cu juri, unde le vor putea găsi complete. Alex. Sever.

P. S. În precedentul răvaș să se citească *sno-bism*, în loc de *snoleism*, cum din greșeală s'a tipărit.

Din Străinătate.

Știri din Copenhaga. Corespondentul ziarului »Minerva« anunță din Copenhaga: Rezultatul ultimelor alegeri de deputați în Danemarca a fost următorul: partidul guvernamental a câștigat 19 scaune, conservatorii 19, reformatorii 25, socialiștii 24, radicalii 16, și independenții 16. Din actualii miniștrii au căzut trei și anume: miniștrii de comerț, de industrie și de finanțe. Marea expoziție din Aarhus (Iutlanda de vest) s'a deschis. În prima zi a fost vizitată de 15.000 persoane. Cu această expoziție Danemarca poate să arate tot progresul pe care l'a realizat în ultimii ani pe terenul agricol.

În Septembrie viitor, savantul profesor Sandfeld Jensen cunoscut românilor prea bine, va începe un curs de literatură românească la universitatea din Copenhaga. Cursul va fi din literatura secolului al 19-lea și va fi audiat de toți studenții dela litere.

Asuprirea polonezilor. În jurul proiectului de lege pentru despărțirea guberniei Holarului de restul regatului polon s'a încins o viuă discuțiune în Duma rusească. Extrema dreaptă, partidul anticonstituțional, ajutată de câtră camarila dela curte, caută din răspuțeri să dea lovitura de moarte instituțiunii constituționale și vrea să ia ca pretext numitul proiect de lege. Creațiunea noiei gubernii, fiind să despărță o populațiune de peste 300.000 poloni, care aveau până acuma oareși-cari drepturi naționale, și să-i treacă sub regimul din tot imperiul. Acest proiect, împotriva căroră sunt mulți dintre partizanii dreptei, va naște mari nemulțămiri între poloni și va înăspri și mai mult raporturile ruso-poloneze. De aceea el întâmpină așa de mare opoziție atât în consi-

liul de stat cât și în Dumă. Extremii reacționari, așteaptă ca procesul să cadă, pentru ca să hotărască pe țar să dizolve Duma.

Trupele ruse au intrat în Persia. Subsecretarul de stat Kinnon Wood, din Londra, după cum anunță »Times« și-a exprimat într'un cerc de parlamentari temerile sale în privința politicii rusești în Persia. Temerile se refer la împrumutul rus și la retragerea trupelor rusești din Taebriș.

Ce privește chestiunea împrumutului, înțelegerea Rusiei cu Anglia fusese ca ea să nu avanseze nici o sumă, fie cât de mică, fără de aprobarea parlamentului persan și știrea Angliei. În sensul acesta făcuse sir Edward Grey o declarațiune în parlamentul englez. Cu toate acestea guvernul rus a decis să avanseze șahului 100.000 de lire sterlinge, și natural că Rusia va exersa controlul asupra modului cum va fi cheltuit acest împrumut.

Cât pentru a doua chestiune, aceea a trupelor ruse trimise în Persia, acum nici guvernul englez nu mai crede în rechemarea lor. Din contră, Anglia trebuie să se aștepte, că armata de ocupațiune rusă se va tot mări și se va întinde spre Persia de Nord. Profesorul Browne din Cambridge, un bun cunoscător al împrejură ilor politice din Persia, spune că cei 20.000 de soldați ruși, sunt deja peste măsură prea mulți, decât trebuie, pentru restabilirea ordinii. De altminterlea se știe că forțele naționalităților în Persia sunt slabe.

Activitatea politice ruse în Balcani. Guvernul rus a numit un nou reprezentant al său la Constantinopol, pe d. Ciaričov, care este rivalul și fostul coleg de gimnaziu al lui Isvolski. Diplomatul este în vrâstă de 54 ani și a făcut relativ o carieră foarte repede.

A debutat în diplomație odată cu Isvolski. Pe vremea războiului din 1877, a intrat ca ofițer în gardă fiind rănit. După ce a fost reprezentantul țarului pe lângă emirul din Buchara, fu numit în 1890, prim-secretar al ambasadei rusești din Constantinopol iar în 1896, după ce trecu pela ambasada din Berlin, fu numit agent diplomatic la Sofia. Aci contribui pentru împăcarea definitivă între Rusia și Bulgaria. Fu înaintat la Roma în scurtă vreme apoi trecut ca ministru la Belgrad. Aci se împrieteni repede cu regele Alexandru și Draga. Nereușind să determine curtea rusă ca să primească perechea regală, el căzu în disgrație și se dete de partea conjuratorilor intrând în legături cu Petre Carageorgevici. Se spune că el a luat chiar parte la conjurație, în orice caz, a vestit la timp guvernului său cele ce se pregăteau. După întreruperea relațiilor diplomatice europene cu Serbia, Ciaričov fu rechemat și stătu în neactivitate câțiva ani. Atunci a locuit și în România ocupându-se de aproape de toate evenimentele din țară. În 1907, fu al doilea delegat rus la conferința dela Haga iar anul trecut fu numit ajutor al ministrului de externe.

Numirea lui Ciaričov înseamnă o reactivare a politicii rusești în Balcani căci Ciaričov trece drept un om energic, impulsiv, un panslavist hotărât și un mare dușman al Austriei. Pe când era la Belgrad făcea propagandă pentru o mare Serbie, care pentru el va fi singurul dig în contra înaintărilor Austriei în Peninsula Balcanică. El este promotorul liniei Dunărea-Adriatică, pe care proiect l'a studiat personal cu un grup de ingineri.

Diplomația germană va avea în Ciaričov, un rival tenace și hotărât. Ciaričov, reprezintă, după pacificul Sinoviev, reactivarea duielului secular germano-slav în Balcani.

Raportul Ligei culturale.

Comitetul central al Ligei culturale publică cu prilejul congresului ei din Iași o seamă de informații și rapoarte asupra activității societății, începând dela adunarea anuală ținută anul trecut în Galați, când s'a ales actualul comitet central, și până astăzi.

Aflăm din aceasta publicație, că Liga în acest restimp, relativ scurt, a dezvoltat o activitate mult mai rodnică ca în trecut,

întrucât a înviiat pe acelea dintre secțiunile ei, cari »după entuziasmul și speranțele dela început dispăruseră«, și-a mai adăugit la restrânsa listă a secțiunilor ce ființau în Iunie trecut secțiunile Constanța, Iași, Botoșani, Sinaia, Focșani, Slănic-Prahova, Bechet, Zimnicea, Râmnic-Sărat, Piatra-Neamț, Buzău și Ploiești, cari toate dau semne de-o activitate mult făgăduitoare întru împlinirea nobilului rost al acestei societăți scumpe tuturor românilor.

Reținem din rezultatele muncii pline de înțelegere și de avânt, pe care desfășurat-o Liga, dela reconstituirea ei și până astăzi, următoarele: În cursul anului trecut s'a inaugurat biblioteca Ligei, cuprinzând peste zece mii de volume. S'a făcut inventarul de-positului de cărți al Ligei și se va trimite fiecărei secțiuni din cărțile aflate acolo, cu invitația de a face din ele începutul unei biblioteci publice. Pentru a trezi »conștiința națională în săracii neamului«, Liga va tipări și răspândi lucrări prin care să se amintească mai mult unitatea neamului nostru. Până în prezent a publicat vechea Cronică a lui Mihai Viteazul, de un credincios al fraților Buzești, din care în scurtă vreme s'au trecut toate exemplarele. S'a redactat un »Calendar al Ligei«, cu frumoase articole despre viața românilor din deosebitele ținuturi și chipuri de ale frunțășilor lor. Intreaga ediție e isprăvită. A răspândit cărți poștale cu chipurile oamenilor mari ai neamului nostru. S'au ținut conferințe foarte mult cercetate în tot cursul iernii.

Noul comitet al secției București a dat un festival foarte reușit cu concursul d-nei Locusteanu-Bonciu și al d-lui P. Liciu. Pentru secțiunea din Galați s'a făcut un festival și s'a ținut o conferință. Secțiunea a organizat de curând o petrecere cu caracter românesc. La Iași, Botoșani, Sinaia, s'au ținut conferințe în folosul Ligei. Din conferințele privitoare la viața neamului s'au înjghebat secțiile din Piatra-Neamț și Râmnicu-Sărat.

Activitatea Ligei — zice raportul — va crește repede și se va desvolta sigur și normal îndată ce ea va avea sedii statornice, în locul clădirilor întâmplătoare în care ea se ascunde astăzi. Pentru a se clădi cât mai curând Palatul Ligei în București comitetul central a întreprins toți pașii de lipsă. Palatul se va înălța în Bulevardul Schitu-Măgureanu și se va fixa în clădire fondul inalienabil al Ligei. Pentru a îndruma aceasta chestiune s'a ales o comisiune, alcătuită din dd. Sava Șomănescu, D. Tacu și Șt. Bogdan.

Activitatea Ligei nu se mărginește aici. A face tabloul exact al muncii ei entuziaste înseamnă a improspăta toate momentele de înălțare sufletească câte s'au prilejit pretutindeni neamului românesc în acest restimp de muncă al ei, căci avântul ce l'a stăpânit inimile la toate procesiunile, festivalele, întâlnirile tinerilor, a fost trezit de comitetele Ligei.

Cine nu-și amintește apoi de energica și demna Moțiune votată în întrunirea Ligei dela Dacia? Liga nu și-a uitat nici o clipă datoria de a susține pe românii cari luptă aiurea pentru păstrarea ființei lor naționale.

Budgetul Ligii s'a cifrat în suma de lei 19.238.

Reținem din raportul secretarului general care este d. Nicolae Iorga, pagina luminoasă dela vale:

Orice lucru cultural, odată ce e pus în legătură cu osebirile naționale firești și logice, are o latură politică. E cu neputință să reprezinti și să servești interesele culturale ale unui popor fără să te simți chemat a le apăra atunci când ele sunt primejdite. Primejdia poate să vie dela inconștiența și lipsa de pregătire a neamului însuși în numele cărui vorbești, dar ea vine adese-ori, prea adese-ori pentru mijloacele de apărare organizată pe care le avem astăzi, — dela străini. În țară, și mai ales afară din hotarele ei, așa de înguste și nenaturale, ei urmăresc interesele lor culturale deosebite, statornicite și ele pe bază de determinare națională. Având în acele provincii puterea în domeniul politic, ei o întrebunțază pentru a încerca să nimicească viața noastră sufletească, deci cultura noastră națională, prin care suntem, ne simțim, ne apărăm și ne indemnăm la luptă pe toate terenurile. Din partea ei, o societate cu scop cultural-național, ca Liga, nu are la îndemână mijloace de acțiune politică și ea e datoare să răspingă pe acelea care, din interese trecătoare, și mai puțin firești, de partid, i-se oferă într'un moment sau în altul.

Dar, având a face cu o acțiune politică prin care se jignește esențial cultura națională pe care ea o reprezintă, Liga e chemată să-și exprime public judecata și asupra acelei acțiuni și să cheme luarea aminte a tuturor asupra creșterii de primejdie ce rezultă din sprijinirea sau din tolerarea ei, sub orice formă, de factorii politici cari, înainte de orice, într'un stat național ca România, întemeiat pe teritoriu strict național, prin lupte, singeroase sau pașnice, cu caracter exclusiv românesc, nu poate reprezenta o nevoie momentană a echilibrului european, ci interesele hotărâtoare ale vieții unui singur neam, care este aici, dar este și aiurea, lucru care nu poate scăpa din vedere nici unui om politic cu cunoștinți și largime de vedere.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Iunie n. 1909.

— Din cauza sftii sărbători de mâine (Constantin și Elena), ziarul nostru va apare numai Vineri la orele obișnuite.

— Pentru școala de fete din Arad. Văd. d-nă Calipsa Șandru n. Onișiu din Sighișoara a dăruit fondul școlii de fete al Reuniunii femeilor române din Arad cu 10 coroane, adresând casierei reuniunii, d-nei Iustina Șerban, următoarea scrisoare: *Mult stimată doamnă!* Cu poșta de azi mi-am luat voia a vă trimite 10 coroane pentru școala de fetițe române din Arad, în semn de cunună neperitoare asupra mormântului regretatului meu soț. Eu mai puțin, bunul Dumnezeu vă dea mai mult și vă ajute să vedeți în scurt timp realizat nobilul d-voastră scop. Cu deosebită stimă: *Calipsa Șandru n. Onișiu.*

— D. N. Iorga oprit a intra în Austria. Ziarele din Budapesta anunță că d. Nicolae Iorga, dorind a intra în Bucovina cu un grup de 35 de excursioniști participanți la congresul Ligei Culturale a fost oprit la lțcani de cătră autoritățile austriace. Cauza opririi ar fi că d. Iorga ar fi ațâțat la boicotul împotriva mărfurilor austriace.

Ziarele unguerești înregistrează știrea cu bucurie. Firește, pentru că guvernul ungueresc a găsit un vrednic tovarăș de asuprire națională.

— Logodnă. Dșoara *Cornelia Lugojan* (Nădlac) și d. *Savu Șevici* (Arad) contabil la consistoriul românesc din Arad logodiți. Felicitări.

— Pentru fondul ziaristilor. D. Savu Șevici din Arad a depus la redacția ziarului nostru pentru fondul ziaristilor suma de 20 de coroane, ca răscumpărare a anunțurilor de logodnă. Primească dăruitorul mulțumirile noastre.

— Studenți din București la Cernăuț. Luni au sosit la Cernăuț mai mulți studenți dela facultatea de teologie din București. Scopul vizitelor este cunoașterea colegilor lor dela facultatea de aici, precum și a diferitelor monumente istorice din Bucovina, ca mănăstirea Putna, Dragomirna, Suceava etc.

— Promoție. În 16/29 I. c. D. Ioan Slavu, medicinist la universitatea din Graz a fost promovat doctor în științele med. cu distincție.

— Nou avocat român. D. Dr. Gheorghe Gârda a trecut examenul de avocat în Budapesta.

— O conferință zădărnicită. Acum câteva zile ziarele din București ne anunțau un domn I. Lința, după alte versiuni Lințu din Caransebeș ar fi anunțat o conferință la Ateneul din București despre »Situatia românilor transilvăneni«. Câteva zile în urmă ziarele anunțară că conferința nu s'a ținut.

Acum aflăm din ziarul naționalist »Lumina« ce primim din București că »d. Lintzu fiind un filomaghiar, studențimea se adunase în număr mare pentru a-i face o manifestație de »simpatie«. Poziția fiind avizată luase strașnice măsuri. Conferința n'a avut loc, încheie ziarul din București.

— Excursiunile aeriene ale co-telui Zeppelin. Zilele trecute urmărit de atențiunea întregii lumi civilizate din apus, contele Zeppelin a făcut noui experiențe cu aerostatul său celebru nr. 2. Asupra reușitei acestor experiențe telegramele anunță următoarele: Balonul Zeppelin a trecut Luni, de-asupra orașului Heilbrunn la ora 8, 10, s'a coborât apoi lângă Untertuerkheim aproape de pământ, pe o livadă, s'a ridicat apoi din nou continuându-și călătoria, pe Neckar în sus; a 4, 45 a trecut deasupra orașului Esslingen, la 10 era la Plochingen, la 10 și un sfert în Kirchheim. În imediata apropiere a orașului Goepfingen, balonul a izbit un pom pe vârful unui deal. Vârful balonului s'a turtit ușor. Lucrătorii speciali din Friedrichshafen au pornit imediat spre a repara avariile. O altă telegramă anunță că balonul se afla pe un teren accidental (deluros) extrem de defavorabil pentru coborâre. Vârful balonului a izbit pământul, iar mijlocul s'a îndoit în sus pe o înălțime de 20 metri. Pagubele aerostatului sunt atât de mari, încât Zeppelin n'a putut continua călătoria. Un detașament de pioneri a sosit la locul accidentului. Balonul cu concursul mulțimei a fost întors pentru a-i da o pozițiune apărută de vânt. Contele Zeppelin a plecat la Friedrichshafen.

Părechea imperială și cea princiară, împreună cu alți membri ai familiei imperiale germane au așteptat mai multe ceasuri lângă Tempelhof sosirea balonului Zeppelin, dar văzând că nu mai sosește, s'au întors la Potsdam. Impăratul Wilhelm și-a exprimat părerea de rău pentru zădărnicierea curiozității sale. Zeppelin i-a cerut telegramă iertare pentru neisbutirea experiențelor sale.

— Găsirea unei comori în Bucovina. »Viitorul« primește din Cernăuți știrea că mai mulți țărani săpând pe locurile lor de curând primite dela stat, în apropierea Sucevei, au găsit un însemnat număr de monete românești. Monetele sunt de argint foarte bine conservate. Unele sunt de pe timpul lui Ștefan cel Mare, altele de pe timpul lui Petru Rareș. Autoritățile au orânduit o anchetă.

— Un apel cătră inimile bune românești. O familie asupra căreia soarta nemiloasă s'a descărcat mânia prin aceea, că i-a pus la pat aproape de o jumătate an, trăind între cele mai triste împrejurări fiind și bolnavi, fără sprijin și adăpost, roagă publicul românesc ca să-i ajute fiecare după puterile sale. Ofertele marimonioase să se trimă la: *Administrația ziarului »Tribuna« în Arad, Miksa-u. 2-3*, care le-va expedia la locul destinațiunii și apoi se vor cvita în publicitate.

— O carte de mare preț. »Staturi și îndrumări în afaceri de dare« este titlul unei cărți apărute în tipografia »Poporul Român«, din Budapesta. Cartea aceasta face cunoscut în termeni populari legea nouă pentru darea de pământ, și cuprinde o mulțime de sfaturi și învățături bazate toate pe ordinațiunile ministeriale și pe legile existente. Cuprinsul întreg se poate afla în anunțul publicat în numărul de față, asupra cărui atragem atențiunea cetitorilor noștri. Prețul cărții 1 cor. 10 bucăți costă 8 cor. plus porto postal. Se poate comanda la administrația »Poporul Român«, Budapesta, VII. István út 11.

— x ACHILLES. Dacă vă asudă picioarele cum-părați o sticlă de »Achilles«, care oprește orice asudare și depărtează mirosul greu de picioare. Întrebunțarea este simplă, modul de întrebunțare aclude la fiecare comandă. Se poate căpăta dela preparatorul: Dobay Kálmán, droguist în Bichisciaba (Békéscsaba). Magazin principal în Arad: Drogueria lui Nestor Hanzu; în Budapesta: Farmacia lui Török József Király u. 12 și Andrassy-út 26. Prețul 1 cor.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 2 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Mai 1909	29.60—30.25
Grâu pe Oct.	25.92—25.94
Secară pe Oct.	20.16—20.18
Cucuruz pe Mai	15.46—15.50
Cucuruz pe Iul	15.76—15.78
Ovăs pe Mai	16.06—16.08
Ovăs pe Oct.	15.62—15.34
Rapiță pe Aug.	30.65—31.—

Prețul cerealelor după 100 kig. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	30 K. — 30 K. 60 K.
Din comitatul Albei —	29 > 40 29 > 50
De Pesta — — — —	29 > 20—30 > —
Bănățenesc — — — —	30 > 60—30 > 80
De Bacica — — — —	30 > 50—30 > 70
Secară de calitate 1	19 > 90—20 > 20
Secară de calitate mijloc.	19 > 60—19 > 80
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 > 50—16 > 80

BIBLIOGRAFII.

Carte didactică aprobată. Ministrul cultelor și instrucției a aprobat cu rezoluțiunea de sub nr. 52.159/1909 manualul »Curs practic de Fizică și Chimie«, pentru cursul primar, de Iuliu Vu a, care se capătă la Librăria Diecezană din Arad, Dealul Ferenc nr. 33, cu prețul de 50 fileri. Acesta e la noi unicul curs complet de Fizică și Chimie scris în conformitate cu planurile de învățământ în vigoare.

— A apărut: *Revista Politică și Literară* o următorul sumar:

Fidus, *Politica noastră »tradițională«*. Hyperion, *Durere* (poezie). I. Agârbiceanu, *O întâmplare* (nuvelă). Vidu Rusmin, *La marginea pădurii* (nuvelă). M. Străjanu, *Câteva observațiuni asupra filozofiei lui Vasile Conta*. Ioan Adam, *Ipopotam* (poeme în proză). Delta Bistrița, *Madona de Lourdes* (poezie). D. Crainic, *Rândunica* (poezie). Dr. C. Maniu, *Lipsa absolutului în viața practică românească*. Dr. V. Nițescu, *Scrisoarea II*. (Icoane din temniță). Aurel Ciato, *Considerațiuni generale asupra situației noastre politice*. Maria Cuntăș, *Din »Penații mei«* de Carmen Sylva. Lang și Masset. A. Cotruș, *Seara* (poezie). D. Crainic și Hyperion, *Cântece* (poezii). Dr. V. Meruțiu, *Bogățiile miniere ale României*. D. Ștefan Pop, *Bibliografia catechismelor românești vechi*. (Il. catechismul de Brașov din 1559). Verax, *Cronica literară* (Unui doritor de altă critică). ** Informațiuni. Bibliografie.

Poșta administrației.

Vasile Sârbu, Sasca-română. Am primit 5 cor. abonament până la 1 Iulie 1909. Gazeta cerută am trimis-o în 29 Mai 1909.

David Pascuțiu, Bocság. Am primit 4 cor. abonament pe anul întreg 1909.

Nicolae Cojerian, Sân-Miclăușul-mare. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1909.

G. N., Sacoșul-unguresc. Noi n'avem de ce faci D ta întrebare.

Ioan Jurca, Dragomirești. Am primit 12 cor. abonament până la 1 Noemvrie a. c. Din numărul întrebuit numai avem nici un exemplar.

Redactor responsabil Constantin Savu. »Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romanțică și sănătoasă. Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

== Important pentru toți proprietarii de pământ! ==

Cartea apărută de curând:

„Sfaturi și îndrumări în afaceri de dare“.

CUPRINSUL:

1. Din istoria dărei.
2. Legile de dare până la 1909.
3. Legea no. ă despre darea pământului în general.
4. Darea pământului la începutul erei constituționale.
5. Cum s'a întâmplat prima clasificare a pământului?
6. Cât e darea pământului la proprietățile mari și cât e la cele mici?
7. Legea despre darea de pământ.
8. Explicarea legii.
9. Cine poate cere clasificarea de nou a pământului?
10. Cum se face clasificarea?
11. Cum să-și caute țaranul dreptul?
12. Clasificarea din nou nu costă pe oameni nici un ban.

13. Cum se reduce darea?
14. Asemănare între legea veche și cea nouă.
15. Cât pământ este în țară?
16. Domnii mari cum scapă de dările comunale?
17. Sistemul nostru de dare pe cei mici îi apasă pe cei mari fi îngrașă.
18. Legile despre manipularea dărilor.
19. Cum se poate cere înapoi darea plătită pe nedrept?
20. Unde să apelăm?
21. Când trebuie să plătim dările și când putem căpăta amânare?
22. Când să iartă darea?
23. Cum să cere iertarea dării?
24. Câtă dare să iartă?
25. Ce să facem, dacă vine executorul?
26. Cum să face licitația legală? etc.

Din acest cuprins ori cine se poate convinge, că această carte e de mare importanță pentru toți. — Rugăm pe preoți, pe învățători și pe toți binevoitorii poporului, să răspândească această carte atât de prețioasă pentru țaranul nostru. — **Prețul unui exemplar 1 coroană.** — Dacă de odată se comandă 10 exemplare, atunci un exemplar costă numai 80 fileri. — Plus pentru poștă 5 fileri pentru fie-care bucată. — — Banii să se trimită înainte, că prin rambursă costă mai mult poșta. — Se poate comanda la: — —

— Administrațiunea foii „POPORUL ROMÂN“ Budapesta VII., István-ut 11. —

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204—
W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.
In toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori ce linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 — W. 14. th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela întreprinderea „Aurora“.

Toate epistolele să se trimită la adresa;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.
— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil.
ori 5 cents.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și *Torontal*, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni;

1. În ramul vieții: capitale ca termen fiș, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
armă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în situa
morții întemplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine
revaliate ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucurus
ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel
nutrețuri, iabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agentarele noastre locale și cercuale mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul
grâul, secara, ovězul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furtului de bani și tot ce aveți de preț!

ANUNȚ.

Din 15 lunie st. n. se află de închiriat la Lipova în piață lângă biserica română o prăvălie împreună cu locuința corăspunzătoare și magazin pe lângă condiții favorabile.

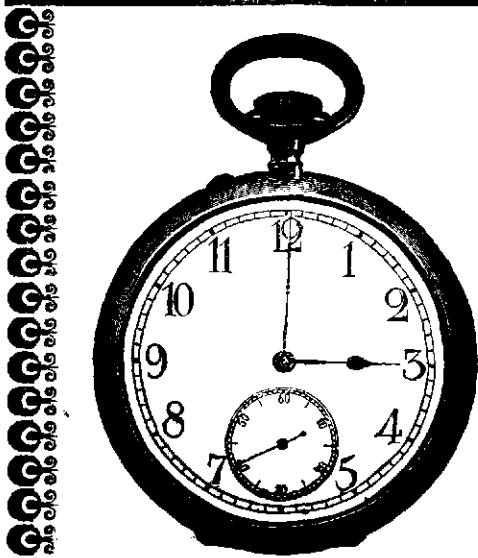
Deslușiri dă Administrația »Tribuna« Arad.

AVIZ!

Din partea unei societăți de asigurare bine acreditate se caută

funcționari voiajori

vârșați în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (aclozitori), cari au relații cu cereri mai bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indicarea pretesionilor sunt a se trimite sub inițialele »A. Z. 1000« la administrația acestui ziar.

Coreșpondență în limba germană, maghiară și franceză.

Cele mai bune
oroloage
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS
orologier Szeged.

Se trimite CATALOGUE cu 2000 chipuri gratuit și franco.

Cel dintâlu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszehen, Déva și Bánpatak.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

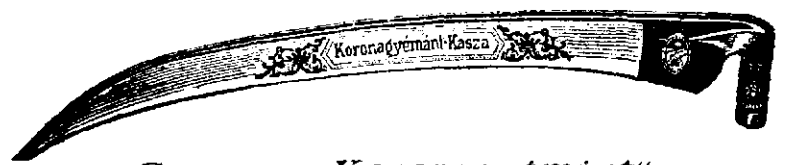
Lucru de mână garantat.

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 11.—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 10.50
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori de la . . . K 6.80
- Ghete de copii de la . . . K 3.—

Material de la clasă.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesec între ele. Pentru trănicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. — Comanda se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Katzky Antal

atelier mehanic, magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofoaane

Temesvár — Belváros
Jenőherczeg-u.

Magazin principal de

gramofoaane originale, plăci

cu prețuri foarte ieftine.

Reparările se fac cu punctualitate și ieftin.

Telefon comit. 692.

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza” pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza” pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâni ce ate Mân e roșii după 8 zile le înalțește E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerinul, crema de glicerin și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mânilor, lichidul „Elza” pentru mâni face mânilor alce ca zăpada. Glicerinul, crema de glicerin și altele fiind leioase sunt nepăute și grețase. Lichidul „Elza” pentru mâni, îndată să a soarbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza” mânilor vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta la preparatorul **Kertész Ernő** — farmacia la — St. Anton de Padua. Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la Vojtek și Weisz droagerie în Arad.

STEHLIK LAJOS

atelier de viole și armonice.

Budapesta VIII., József-körut 71.

Recomand bogatul meu magazin de produse proprii: viole de concert și surdine fabricate proprii. Atelier de reparat și transformat tot felul de viole vechi.

Harmonice

- cu 2 rânduri de tonari și 2 registre 8 cor.
- cu tonuri duble și 3 registre 9 cor.
- cu 3 rânduri și 4 registre 12 cor.
- Harmonice vieneze cu tonuri duble și 4 tonuri de bas prețul 22 cor.
- Harmonice cu 2 rânduri de tonuri cu 19 clape și 4 registre 30 cor.

Viole

- de școală cu arc dela 8—15 cor.
- Viole de concert cu arc dela 15—200 cor.

